

2007 AB TELEKOMÜNİKASYON REFORMU

**Sektörel Araştırma ve Stratejiler
Dairesi Başkanlığı**

OCAK 2008

İÇİNDEKİLER

1-REFORM İHTİYACI.....	3
2- DAHA GÜÇLÜ BİR AVRUPA İÇİN DAHA FAZLA REKABET	9
3- AVRUPA TELEKOMÜNİKASYON PAZAR OTORİTESİ	13
4- GÜÇLENEN AVRUPALI TÜKETİCİLER	17
5 - YATIRIM: AVRUPA TELEKOM PAZARLARINA YENİ BİR SOLUK GELİYOR....	22
6- AVRUPA’NIN BİLGİ ALTYAPISININ KORUNMASI.....	26
7- YENİ TELSİZ HİZMETLER İÇİN YENİ FREKANSLAR (THE DIGITAL DIVIDEND)	29
8- AZ AMA DAHA İYİ DÜZENLEME.....	33
9- REGÜLE EDİLMİŞ 18 PAZARDAN 7 PAZARA.....	36
10- DAHA ETKİN BİR DÜZENLEME SİSTEMİ.....	39

KAYNAK: 2007 EU Telecoms Reform, European Commission Information Society and Media, Kasım 2007

Yönetici Özeti

Günümüzde Avrupa, AB'nin 2002 telekomünikasyon yasaları sayesinde, güçlü bir telekomünikasyon sektörüne kavuşmuş bulunmaktadır. Ancak tam potansiyele ulaşamadığından rakiplerin gerisine düşme riski devam etmektedir. 27 ulusal pazarın rekabete açılmasına ve tüketicilerin 10 yıl öncesine göre daha fazla seçenek ve daha düşük fiyatlara kavuşmasına rağmen Avrupa, telekomünikasyon alanında engellerle karşılaşmaya devam etmektedir. Başta genişbant pazarı olmak üzere rekabette tıkanıklıklar sürmektedir. Sınır ötesi rekabet 27 farklı ve kısmen tutarsız regülasyon sisteminin varlığı sebebiyle zorlaşmaktadır. Son olarak; tüm telsiz hizmetlerin atardamarı olan radyo spektrumu, rekabet, genişbant kullanımı ve daha yeni hizmetlerin sunumu konusunda taşıdığı yüksek potansiyele rağmen AB'de yeterince etkin şekilde kullanılamamaktadır. Bu bağlamda, büyüme ve istihdamın artırılması için AB telekomünikasyon yasasında reforma ihtiyaç bulunmaktadır.

Telekomünikasyon sektörünün özelleştirilmesi ve rekabete açılması Avrupalı tüketicilerin menfaatine olmuştur. Daha düşük ücretlerle daha fazla seçeneklere sahip olmuşlardır. Ancak, tüketiciler özellikle genişbant söz konusu olduğunda hala kısmen de olsa yerleşik işletmecilerin etkisi altında kalmaktadır. Fakat birçok Avrupalı hala işletmecisini değiştirememekte ve yaklaşık %10'u hala genişbant erişime sahip değildir. AB Telekom reformu, Avrupa'nın gelişen telekom piyasasına kullanıcı odaklı aşamayı yerleştirmek istemektedir. Tüketicilerin daha iyi bilgilendirilmesi, onlara daha iyi hizmetlerin verilmesi ve kanuna aykırı hareketleri izleyen bağımsız Telekom makamları tarafından samimiyetle kendi haklarının daha iyi korunduğunu görmeleri gerekmektedir. Etkin rekabetin, telekom düzenlemesinin en önemli hedefi olan tüketiciler için seçim serbestliğini sağlaması gerekmektedir.

Bilgi ve iletişim teknolojileri alanında yapılan yatırım Avrupa ekonomisi için hayati önem taşımaktadır. Yatırım bir yandan verimliliği artırırken diğer yandan yeni hizmetlerin ve istihdam alanlarının ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Geçtiğimiz yıllarda Avrupa'da telekomünikasyon alanında yapılan yatırım Amerika ve Asya'da yapılan yatırım seviyesine yaklaşmıştır. Bu olumlu gelişmeler telekomünikasyon alanında yapılan düzenlemeler sayesinde gerçekleşmiştir. Rekabet konusu üzerine

odaklanan ve radyo spektrumu yönetimi alanında iyileştirmeler yapan yeni AB telekom reformunun küresel ekonomi içerisinde yatırımı artıracığı düşünülmektedir.

Herkes için hızlı internet erişim, yeni mobil multimedya hizmetler ve yüksek çözünürlüklü TV, tüm AB'de tükenme noktasına gelen geleneksel ve analog yayıncılığın yerini sayısal yayıncılık alacağı için yakın bir zamanda hayata girecektir. 2012'ye kadar gerçekleşecek olan bu değişim ile, önceden geleneksel TV için rezerve edilmiş çok kıymetli bazı bant genişliklerinin diğer hizmetler için daha etkin ve yeniliğe açık bir şekilde kullanılması mümkün olacaktır. Ancak bu boşa çıkan frekansların yeniden tahsisi, Avrupa bu noktada bir araya geldiği takdirde başarılı olacaktır.

Telekom yasaları rekabeti arttırmalı, yatırımı teşvik etmeli, gereksiz maliyetleri azaltmalı ve iş yapmanın önündeki engelleri kaldırmalıdır. Mevcut telekom yasaları bu koşulları sağlamıştır. Ancak telekom piyasaları sürekli olarak gelişmekte olduğundan yasaların güncellenmesi gerekmektedir. Piyasalar sadeleştirilmiş ve öz düzenlemelere ihtiyaç duymaktadır. Bundan dolayı Komisyon gerekli olan yerlerde düzenlemelerin azaltılmasını, darboğazlara odaklanılmasını, düzenleyicilerin bağımsızlığının artırılmasını hedeflerken ayrıca prosedürleri sadeleştirmekte ve de hızlandırmaktadır. Buna ek olarak, daha esnek radyo spektrum düzenlemesi, kıt kaynağa olan erişimi ve kıt kaynağın kullanımını kolaylaştıracaktır. Bu da kablosuz hizmetlerde rekabetin artmasını sağlayacaktır.

AB telekomünikasyon kurallarının pek çok pazar için sonuçları şunlardır: daha iyi seçenekler, daha çok yatırım ve daha açık telekomünikasyon pazarları. Bununla beraber, şebeke endüstrisinin, tamamıyla etkin rekabetin bulunduğu bir pazara dönüştürülmesi ise henüz tamamlanmamıştır. AB düzenlemeleri, şimdiye kadar, önceden tanımlanmış 18 pazarın pek çoğunda etkin rekabet için ön ayak olmuşlardır. Gelecekte ise, düzenlemenin daha basit ve daha etkin yapılabilmesi için, bu pazarların bir kısmının inceleme sahasından çıkarılabilmesi mümkündür.

AB Telekom Reformu'nun temel amacı, tüketiciler için özgürce seçme hakkı sağlamak ile şebeke ve hizmetlerin sağlanmasını yöneterek etkin rekabetle birlikte tüm üye ülkelerde tek bir telekom pazarı kurmaktır. Bugünün AB telekom kuralları,

etkin piyasa gücüne sahip işletmecileri sınırlandıran ve pazara yeni girişi teşvik eden ulusal düzenleme otoritelerinin düzenlemelerini nasıl geliştireceği ve güçlendireceğini belirlemektedir. Yeni kurallar bu amacı daha da ileriye götürecektir. Bu kurallar Avrupa çapında daha büyük bir düzenleme tutarlılığını başarmayı, kesin bir yasal çerçevenin geliştirilmesini ve tüm Avrupa'da hizmet sunabilen hizmet sağlayıcılarının ortaya çıkmalarını teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

1-REFORM İHTİYACI

Günümüzde Avrupa, AB'nin 2002 telekomünikasyon yasaları sayesinde, güçlü bir telekomünikasyon sektörüne kavuşmuş bulunmaktadır. Ancak tam potansiyele ulaşılamadığından rakiplerin gerisine düşme riski devam etmektedir. 27 ulusal pazarın rekabete açılmasına ve tüketicilerin 10 yıl öncesine göre daha fazla seçenek ve daha düşük fiyatlara kavuşmasına rağmen Avrupa, telekomünikasyon alanında engellerle karşılaşmaya devam etmektedir. Başta genişbant pazarı olmak üzere rekabette tikanlıklar sürmektedir. Sınır ötesi rekabet 27 farklı ve kısmen tutarsız regülasyon sisteminin varlığı sebebiyle zorlaşmaktadır. Son olarak; tüm telsiz hizmetlerin atardamarı olan radyo spektrumu, rekabet, genişbant kullanımı ve daha yeni hizmetlerin sunumu konusunda taşıdığı yüksek potansiyele rağmen AB'de yeterince etkin şekilde kullanılamamaktadır. Bu bağlamda, büyüme ve istihdamın artırılması için AB telekomünikasyon yasasında reforma ihtiyaç bulunmaktadır.

İnternet, mobil ya da sabit telefon, ve televizyon gibi iletişim hizmetleri her gün milyonlarca Avrupalı tarafından kullanılmaktadır. Günümüzde bu hizmetlerin olmadığı bir dünyayı hayal etmek bile mümkün görünmemektedir. Buna ek olarak etkin faaliyet gösteren bir telekomünikasyon sektörü makro ekonomi için de güçlü bir itki oluşturmaktadır. Örneğin; yaygın genişbant erişimi rekabetçilik üzerine olumlu etki yaratmakta ve AB vatandaşları için yaşam standartlarını yükseltmektedir.

1980'li yıllarda devlete ait tekeller tüm telekomünikasyon hizmetlerini kontrol etmekteydi. Telefon hizmetini almak bile ciddi bir zorluktu. Ancak 1988 yılında AB'nin tüm telekomünikasyon hizmetlerini serbestleştirmeye başlamasının ardından, ulusal telekomünikasyon pazarlarında rekabetin sağlanması, yeni altyapı ve hizmetlere yapılan yatırımları ve tüketici faydasını arttırmıştır.

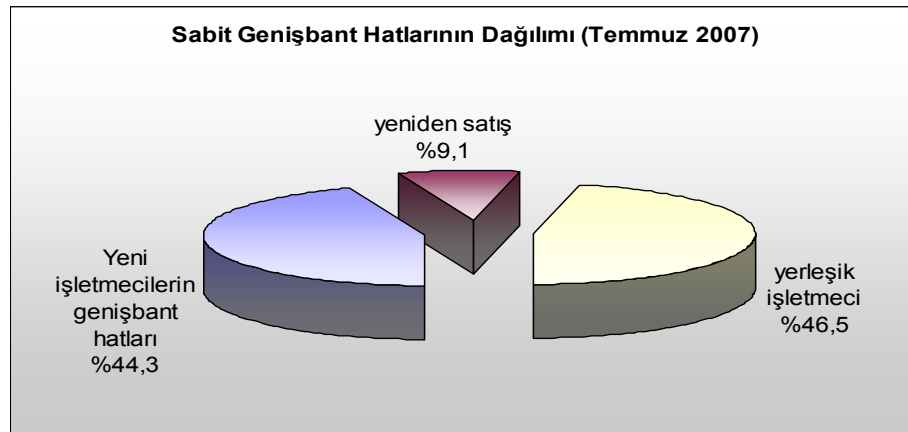
Rekabet sayesinde telefon arama ücretlerinde ciddi düşüşler yaşanmıştır. AB-15 ülkelerinde 1996 yılından beri %20'lik enflasyon oranına rağmen telekomünikasyon hizmetlerinin maliyeti %27 oranında düşmüştür. Son 7 yılda AB'de 10 dakika arama fiyatlarında ortalama %76'lık düşüş yaşanmıştır. Bu nedenle AB telekomünikasyon regülasyonunun bir başarı öyküsü olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Ancak, Avrupa halen telekomünikasyon sektörünün büyüme potansiyelinin tamamına ulaşmış değildir. Bu nedenle yapılması gereken yeni reformlar bulunmaktadır. Birlik çapında telekomünikasyon hizmeti veren çok az sayıda işletmeci bulunmaktadır. ABD’de işletmeciler ülke çapında hizmet sunarken AB’de birçok işletmeci ulusal bazla sınırlı kalmaktadır. Radyo dalgaları ulusal sınırlarla kısıtlanmak zorunda olmadığı halde Avrupa, halen 27 telekomünikasyon pazarına bölünmüş durumdadır.

Uygulamada telekomünikasyon hizmeti sunma faaliyetleri 27 ülkede de farklılık göstermektedir. Örneğin mobil sonlandırma ücretleri ülkeden ülkeye büyük farklılıklar göstermektedir. Bu tip düzenleme tutarsızlıkları bir reformla ele alınmak zorundadır.

Yerleşik İşletmeciler Halen Baskın

Eski devlet tekelleri, daha önce vergi gelirleriyle oluşturulan şebekelerinin avantajıyla pazarda yapısal hâkimiyetlerini sürdürmektedir. Bu durum rekabete darbe vurmakta ve tek bir AB telekomünikasyon pazarının oluşturulmasını engellemektedir. AB genişbant pazarında yerleşik işletmecilerin %55,6’lık bir pazar payı bulunmaktadır. Birçok üye ülkede yerleşik işletmecinin payı %60’ın da üstünde yer almaktadır (Polonya %60,2 , Malta %61,3, İtalya %64,8 , Danimarka %65,1, Almanya %66,7 , Finlandiya %69,1, Portekiz %70,1 , Lüksemburg %84,8, GKRK %89,89). Fiyat ve işletmeci seçiminde etkin rekabetin eksikliği tüketici faydasını azaltmaktadır.

Sabit ses telefonu pazarında altyapı rekabeti de henüz başlangıç aşamasındadır. Temmuz 2006 itibariyle AB'deki abonelerin sadece %10'u telekomünikasyon hizmetlerine doğrudan erişim için alternatif bir işletmeciyi kullanmaktadır.

Birçok açıdan AB tek bir içsel pazar olmaktan uzak görünmektedir. Uluslararası dolaşımın düzenlenmesi örneğinde ulusal düzenleyici otoriteler yetersiz kalmıştır. Bu nedenle; son dönemde yayımlanan AB dolaşım düzenlemesinin tüm AB mobil işletmecilerini %60 oranında fiyat düşüşüne zorlaması AB içinde homojenliğin sağlanması açısından önem arz etmektedir.

500 Milyon Abone İçin Tek Bir Telekomünikasyon Pazarı

Avrupa'nın telekomünikasyon sektörünü şekillendirmek için reform 4 ana hedef üzerinde yoğunlaşmaktadır.

1. Daha az ama etkin düzenleme: rekabetin zaten olduğu piyasalar yerine genişbant pazarı gibi tıkanıklıkların olduğu pazarlara odaklanma;
2. Ulusal telekomünikasyon otoritelerinin bağımsızlığını güçlendirmek: öncelikle hükümet ve yerleşik işletmecilerinin etkilerinden arındırmak;
3. Tüketici haklarını sağlamak ve genişletmek: özellikle hızla değişen yeni pazarlarda;
4. Tek bir pazara erişimi sağlayacak doğru şartları yaratmak: birleşik Avrupa pazarlarını kollayarak ve AB yasalarının uygulanmasını garanti altına alarak. Bu amaçla Avrupa Telekomünikasyon Pazarı Otoritesi oluşturulacaktır. Bu kurumun görevi Komisyonu ve ulusal düzenleyici otoriteleri daha iyi, hızlı ve tutarlı düzenlemeler yapmaları için desteklemek olacaktır.

2007 yazında yapılan dolaşım düzenlemesinin ardından AB tek pazarın oluşmamasından kaynaklanan sorunlardan en su üstünde olanı; yani AB içinde seyahat ederken karşılaşılan aşırı yüksek mobil telefon arama ücretlerini düzeltmeyi başarmıştır. 13 Kasım 2007 tarihli reformla komisyon problemin özüne inmekte ve 27 düzenleyici sistemin bulunduğu bölünmüş bir AB Telekomünikasyon pazarını birleştirmeyi hedeflemektedir.

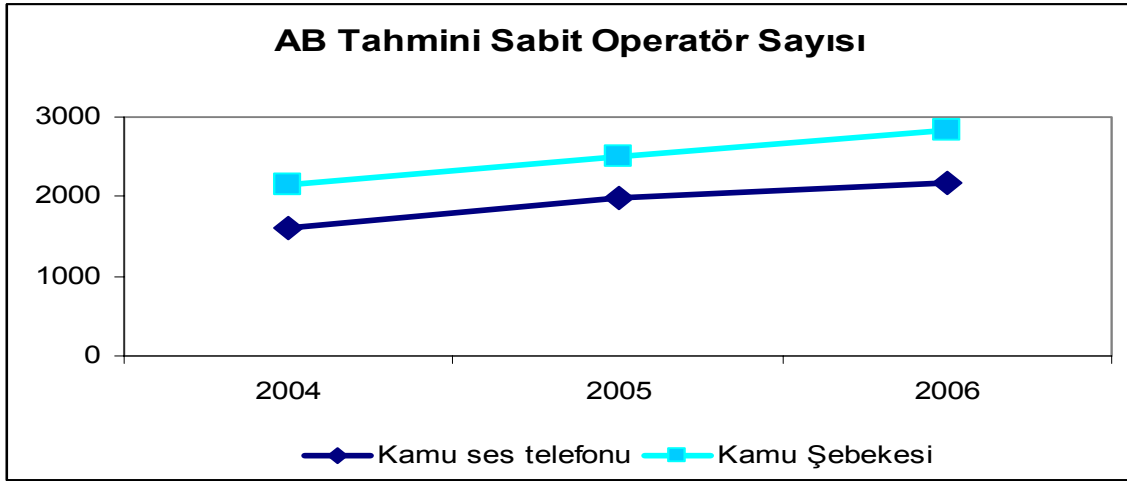

2- DAHA GÜÇLÜ BİR AVRUPA İÇİN DAHA FAZLA REKABET

AB tarafından 2002 yılında belirlenen telekomünikasyon düzenlemeleri sayesinde pek çok pazar rekabete açılmış ve önceden devlete ait tekel işletmeciler pazarlardaki hakim konumlarını kaybetmeye başlamıştır. Ancak genişbant erişimi gibi bazı hayati önem taşıyan pazarlarda bu durumun geçerli olduğunu söylemek mümkün değildir. Bazı üye ülkelerde ortaya çıkan yapısal engeller rekabetin gelişimini aksatmaktadır. Yeni AB Telekom Reform Paketi özellikle bu pazar engellerinin ortadan kaldırılması üzerine yoğunlaşmaktadır. Reform paketi ile ulusal düzenleyici kurumların bağımsızlığının artırılması hedeflenmektedir. Artan rekabet ile birlikte yatırımın artması ve tüketicilerin rekabet sonucu ortaya çıkan yenilikçi ve daha çeşitli ürünler ve düşük tarifeler gibi seçeneklerden faydalanması amaçlanmaktadır.

Başlangıç İyi Fakat Avrupa'nın Daha Fazla Rekabete İhtiyacı Var

Rekabet; alternatifleri de beraberinde getirmektedir. 2006 yılında AB'de sabit ses hizmeti sunan işletmeci sayısında artış gözlemlenmiştir.

Telekomünikasyon hizmeti sunan işletmecilerin sayısının artması ile birlikte sunulan hizmetlerin tarifelerinde de düşüş yaşanmıştır. 1996 yılından bu yana tarifelerde ortalama %27 oranında düşüş gerçekleşmiştir. AB ortalamasına bakıldığında sabit telefonlardan yapılan 10 dakikalık görüşme ücretinin son yedi yıl içerisinde %74 oranında azaldığı görülmektedir. Öte yandan mobil görüşme ücretleri de hızlı bir

şekilde düşmeye devam etmektedir. Artan rekabet neticesinde 2005-2006 yılları arasında mobil tarifelerde yaklaşık %14 oranında düşüş yaşanmıştır.

Rekabetin olumlu neticelerinden bir diğeri de yatırımların artması ile ortaya çıkmaktadır. Rekabet arttıkça telekomünikasyon pazarlarında yatırım ve yenilikçilik artmakta, tarifeler düşmektedir. 2006 yılında Avrupa'da yapılan yatırım 2005 yılına kıyasla %5 oranında artarak 47 milyar € seviyelerine yükselmiştir.

Özellikle mobil kullanımda olmak üzere telsiz teknolojinin hızlı gelişimi, daha esnek radyo spektrumu erişimine olan ihtiyacı çarpıcı bir şekilde arttırmıştır. AB'de radyo spektrumuna dayalı olarak sunulan telekomünikasyon hizmetlerinin değeri günümüzde Avrupa'nın yıllık GSMH'sının neredeyse %2,2'sine karşılık gelen 250 milyar € seviyesine ulaşmıştır.

Ancak kararların verimliliği artırıp pazar ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde değil de ağırlıklı olarak ulusal idareler tarafından bürokratik olarak alındığı günümüzde mevcut spektrum yönetimi sistemi maliyetleri artırmakta, pazar fırsatlarının kaybolmasına ve telsiz genişbant gibi yenilikçi uygulamaların geliştirilmesinde geride kalınmasına neden olmaktadır.

Bu kapsamda AB Telekomünikasyon Reformu spektrumun daha verimli şekilde idare edilmesi ve kullanılması için :

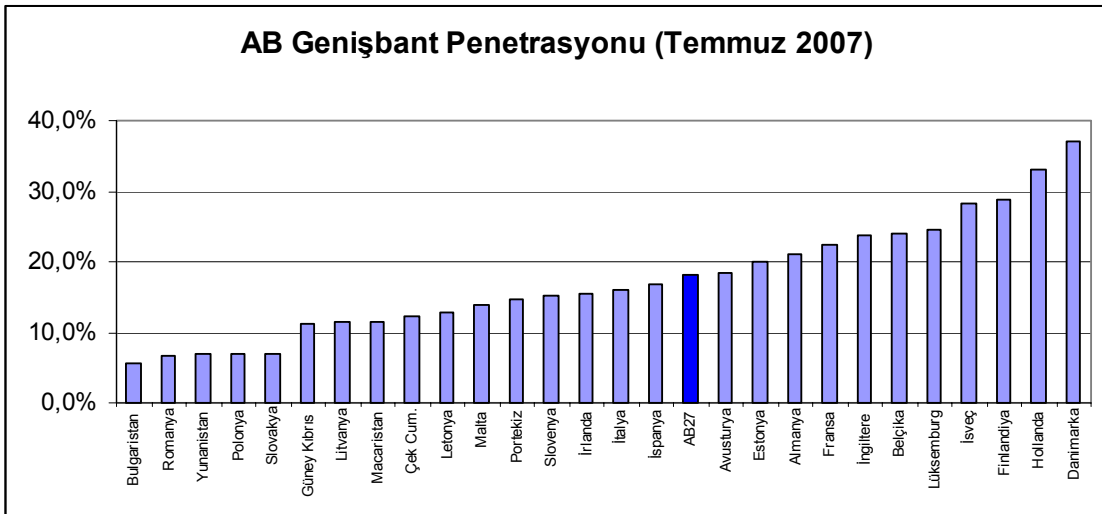
- Teknolojiden bağımsızlık ilkesinin güçlendirilmesi (bir spektrum bandında teknolojinin serbestçe kullanılması);
- Daha fazla lisanssız spektrum kullanımına mücade edilmesi;
- Kullanım haklarının ticari yapılması (ikincil ticaret);
- Telsiz sistemin yetkilendirilmesinde daha verimli ve daha koordineli bir yaklaşımın benimsenmesi planlanmaktadır.

AB seviyesinde etkin bir frekans yönetimi yeniliği artıracak, yeni istihdam alanları yaratacak ve vatandaşların yeni teknolojilere daha ucuz bir şekilde erişimini sağlayacaktır. Etkin spektrum yönetiminin AB GSMH artışına %10 katkı sağlayacağı tahmin edilmektedir.

Temel Sorunların Düzenlenmesine Odaklanma

Pazarlar etkin rekabet sağlanana kadar düzenlenmeye devam edilmelidir. Günümüzde özellikle perakende pazarlar olmak üzere bazı pazarlarda bu durum sağlanmış görünmektedir. Ancak erişim ve diğer bir kaç toptan pazarda hala yapılması gereken çok şey bulunmaktadır.

Bu kapsamda Komisyon; rekabetin etkin bir şekilde sağlanamadığı (genişbant erişimi pazarı) pazarlarda düzenleme yapmak konusuna odaklanacaktır. Halen AB genişbant penetrasyonu ortalama %18,2 seviyesinde olup, listenin üst sıralarında %37,2 ile Danimarka ve %33,1 ile Hollanda gelmektedir. Diğer taraftan en üst ve en alt sıralarda yer alan ülkeler arasında büyük farklılık bulunmaktadır.

Komisyon ulusal düzenleyici kurumların ilgili pazarları analiz etmeye devam etmesini istemekte, ancak özellikle rekabet problemlerinin yaşandığı pazarlarda düzenlemeye odaklanılmasını talep etmektedir. Bu kapsamda düzenlenen pazar sayısının 18'den 7'ye düşürülmesi planlanmakta ve bu uygulamanın idari sınırlamaları önemli miktarda azaltacağı düşünülmektedir.

Daha İyi Ve Daha Hızlı Çözümler

AB ülkeleri arasında mevcut telekomünikasyon kurallarının uygulanması arasında farklılıklar görülmektedir. Örneğin; sabit hat erişim pazarlarında hesap ayırımı ilkesi sadece 12 üye ülkede etkin bir şekilde uygulanabilmekte ve ayırım gözetmeme ilkesi halen etkin bir şekilde uygulanmamaktadır. Bu durum iç pazarlardan istenilen verimliliğin elde edilmesinin önüne geçmektedir.

Reform paketi ile önerilen yeni düzenlemeler Komisyona ulusal düzenleyici otoriteler tarafından sunulan çözüm önerilerini daha iyi bir şekilde idare etme ve AB çapında kuralların daha etkin, daha tutarlı ve hızlı bir şekilde uygulanmasını kontrol etme kabiliyeti sağlamaktadır. Komisyon gelecekte Avrupa Telekom Pazarı Otoritesi ile koordineli bir şekilde çalışarak çözüm önerilerinin geçerliliğini denetleyebilecektir.

Daha Güçlü, Daha Bağımsız Düzenleyiciler

Komisyon telekom düzenlemelerinin etkin ve tutarlı bir şekilde uygulanabilmesi için bağımsız ve verimli ulusal düzenleyicilere ihtiyaç olduğunu düşünmektedir. Bu durum pazar oyuncularının sınırlar arası iş yaparken ihtiyaç duydukları düzenleyici kesinliği mümkün kılacaktır.

Yeni telekom düzenlemeleri ulusal düzenleyici otoritelerin bağımsızlığını ve icra gücünü artıracaktır. Yeni düzenlemeler ile kurumların bağımsız bütçelere ve etkin ve yeterli insan kaynağına sahip olması temin edilecektir.

Yeni Güçlü Bir Enstrüman

Reform paketi ile AB; düzenleyici kurumlara pazar başarısızlıkları ile baş edebilmelerini sağlayacak esnek çözüm paketleri sunmaktadır. Reform kapsamında düzenleyici kurumlara standart çözümlerin başarısız kaldığı durumlarda şebeke erişim darboğazlarına uygulanmak üzere “fonksiyonel ayırım” adı altında yeni bir enstrüman sunulmaktadır. Fonksiyonel ayırım; yatırım güvenliği ve rekabet kurallarının işleyişinin iyi bir şekilde kombine edilmesinde kullanılmaktadır.

3- AVRUPA TELEKOMÜNİKASYON PAZAR OTORİTESİ

Telekom işletmecileri, A.B.D'nin tümünde sorunsuz hizmet sunabilmekte iken ; AB'de durum böyle değildir. Avrupa telekom endüstrisinde gerçek potansiyele ulaşabilmek, Avrupa'nın büyümesini hızlandırmak ve tüketiciye rekabetçi hizmetleri sunmak için tek bir telekomünikasyon pazarına geçişe acil gereksinim duyulmaktadır. Bugünün AB Telekomünikasyon kuralları ulusal pazarları rekabete açmasına rağmen, önemli engeller değişmeden kalmaktadır. Komisyon bu yüzden Avrupa'da sınırsız müşterek-Avrupa hizmetlerinin yaratılmasını teşvik etmek için Avrupa Telekomünikasyon Pazarı Otoritesinin oluşturulmasını önermektedir.

Sınırsız Teknolojiler

Bugün birçok ürün ve hizmetler, ulusal sınırların ötesine geçen teknolojilere dayanmaktadır. Söz konusu hizmetler Lizbon'dan Tallin'e kadar aynı hava dalgalarını (elektromanyetik dalgaları) kullanmaktadır. Telekomünikasyon şebekeleri üzerinden değiştirilen sinyal ve ikiller Avrupa'nın her yerinde aynıdır. Ayrıca tüketiciler dünyanın her yerinde aynı cihaz ve terminalleri kullanmaktadır. İnternet ulusal sınırları tanımamaktadır.

Bölünmüş Pazarlar Hariç

AB'nin 2002 telekomünikasyon kuralları başarılı olmasına rağmen, 27 düzenleyici sistemin mevcudiyeti şirketler için müşterek-Avrupa veya sınır ötesi hizmetlerinin sunumunu güçleştirmektedir. Telekomünikasyon düzenlenmesinde uygulanan yöntem düzenlemenin yararlılığı ve hızı ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. Görev ve personeldeki ayrılığa ilaveten ulusal düzenleyicilerin farklı bağımsızlık dereceleri de bunda önemli bir rol oynamaktadır. Bu pazar bölünmesinin bir sonucu olarak, halen sadece birkaç müşterek-Avrupa telekomünikasyon işletmecisi bir üye devletten daha fazla yerde hizmet sunmaktadır. Mevcut sistem bu yüzden 500 milyon tüketicisi ile tek pazarın ölçek ekonomisinden tam yararlanılmasının yanı sıra telekomünikasyon sektörünün rekabet gücünün artmasını da riske atmaktadır.

Düzenleyiciler benzer rekabet problemleri, kaynak yokluğu ve bazen de bağımsızlık konularında farklı yaklaşımlara sahip olduklarından, Komisyon tek pazarı geliştirmek için bir Avrupa Telekomünikasyon Pazar Otoritesi oluşturmayı önermektedir. Bunun amacı 3 bölümde açıklanabilir:

- AB'de düzenlemenin niteliğini ve tutarlılığını (uyumunu) geliştirmek;
- Ulusal Düzenleyiciler ve Komisyon arasında işbirliğini güçlendirmek;
- Düzenleyici konularında uzmanlık sağlamak için Birlik üzerinden telekomünikasyon hizmetlerini birleştirmek.

Kurumsal Reforma Gereksinim Duyan Bir Sistem

2002'den beri ulusal düzenleyici otoritelerin başkanlarını bir araya getiren mevcut Avrupa Düzenleyiciler Grubu (ERG), birçok çaba ve iyi niyet göstermesine rağmen, 27 Üye Devlet içinde telekomünikasyon kurallarının tutarlı olarak uygulanmasının sağlanmasında güçlükler yaşamaktadır. Anlaşma yoluyla, hukuki kararlara dayanmakta ve sektör "en küçük ortak payda yaklaşımı"ni eleştirmektedir. VoIP, mobil sonlandırma ücretleri veya mobil dolaşım ücretleri gibi (sonuç olarak Komisyonun kendisi tarafından üstesinden gelinmiş olacak olan) önemli konular hakkında sınır ötesi çıkarların düzenleyiciler arasında farklılığı, etkin rekabetin ve tüketicinin yararına istekli çözümlerin oluşmasını sık sık engellemektedir. Bu nedenle ERG'nin mevcut kurumsal yapısı belirgin bir reforma gereksinim duymaktadır.

Daha önce 1997'de Avrupa Parlamentosu, Komisyon'dan Topluluk seviyesinde daha iyi yapılacağı kanıtlanabilecek olan bu görevleri yerine getirecek bir Avrupa Düzenleyici Otoritesinin kurulmasının katma değerini araştırmasını istemiştir. Şimdi teknolojik değişiklik, müşterek-Avrupa hizmetlerine artan ilgi ve Avrupa'da eşit şartlarda bir düzenlemeyi takiben Komisyon bu teklifin ele alınmasını önermektedir. 2010 yılından sonra hayata geçirilmesi planlanan Avrupa Telekomünikasyon Pazar Otoritesinin; Avrupa Parlamentosu ve Konseyi tarafından kabul edilen AB kanunlarına dayanan, bağımsız kendi ulusal pazarlarının derin bilgisine sahip olan ulusal düzenleyicilerin uzmanlığını Avrupa Komisyonunun tek pazar gücü ile birleştirmesi düşünülmektedir. Yeni Avrupa Telekomünikasyon Pazarı Otoritesi, telekomünikasyon düzenlemesinde harmonizasyonun ve bütün Avrupa Birliği üye

devletlerinde daha sürekli ve hızlı uygulanmasının sağlanması gerektiği yerde ulusal düzenleyicilere ve Komisyona yardım edecektir. Böylece daha zayıf ulusal otoriteler güçlendirilerek aynı zamanda ulusal düzenleyicilerin müşterek uzmanlığından Komisyonun yararlanması sağlanacaktır.

Belirgin Görev İle Uzmanlaşmış Düzenleyici

Avrupa Telekomünikasyon Düzenleyici Otoritesi, Avrupa Parlamentosu'na karşı sorumlu bağımsız bir idare olacaktır.

Ana görevleri aşağıdaki hususları içermektedir:

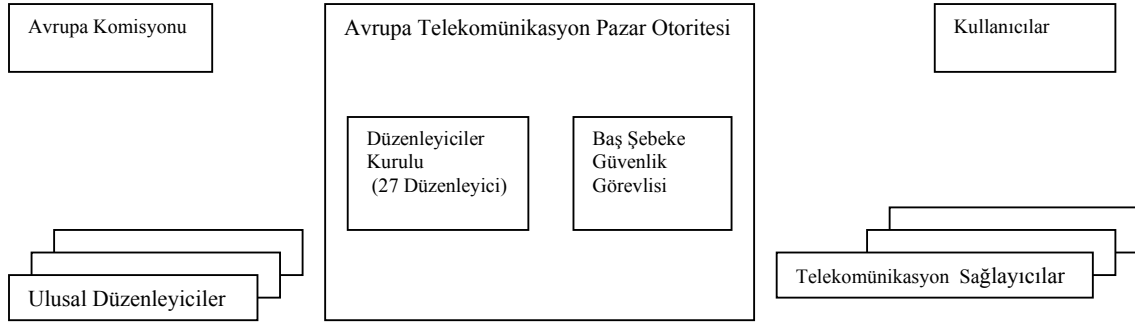
- 27 Ulusal düzenleyicinin ortak mevzuat rehberliğine dayanan uzman ekip çalışmasının sağlanması;
- Görüşlerin dağıtılması ve telekomünikasyon sektörü için Komisyonun tek pazar önlemlerinin hazırlanmasının desteklenmesi;
- Özürlü kullanıcılar için telekomünikasyon hizmetlerinin erişilebilirliğinin ve cihazların geliştirilmesinin sağlanması,
- 112 tek Avrupa acil telefon numarasının kullanımının yakından izlenmesi ve geriye kalan engellerin belirlenmesi;
- Spektrum ve numara gibi kıt kaynakların kullanım hakkı ile ilişkili sınır ötesi AB hizmetlerini kolaylaştırmak ve işletmecilerin hizmetlerinde sözde kullanmayı istedikleri tek Avrupa alan kodunun kullanımının olanaklı kılınması;
- Şebeke adreslemesi ve bilgi güvenliği konuları.

Yeni düzenleyici kurum 27 ulusal düzenleyiciyi bir araya getirecek ve 5 yıllığına atanan bir düzenleyici kurul üyesi tarafından yönetilecektir. Kararların alınmasında çoğunluk oylaması kullanılacaktır. Bütün faaliyetler, şeffaf olarak ve topluluğun yararına yapılacaktır. Bir Baş Şebeke Güvenlik Görevlisi; Otoritenin güvenlikle ilgili faaliyetlerini kontrol edecektir.

Genişletilmiş AB İçinde Tutarlılık

2002’de yapılan AB telekomünikasyon kurallarının son reformundan bu yana, 12 yeni lke AB’ye katılmış, AB’nin telekomünikasyon pazarında düzenleyici farklılık daha fazla yoğunlaşmıştır. En yeni ye ülkeler, yerleşik işletmecilerin hala çok baskın olduğu ve bağımsız, iyi donatılmış ulusal düzenleyicilerin hala kural dışı olduğu bir telekomünikasyon sektörüne sahip bulunmaktadır. Yeni Avrupa Telekomünikasyon Düzenleyici Otoritesi, genişletilmiş AB’de kıta boyunca benzer koşullar altında telekomünikasyon hizmetlerinin sunulabilmesi ve kullanılabilmesini sağlamaya yardım edecektir. Bu Avrupa’da eşit şartlar altında olacak ve tüketicilerin AB içinde nerede yaşarlarsa yaşasınlar nereye giderlerse gitsinler daha iyi, daha yenilikçi ve daha ucuz haberleşme hizmetlerinden yararlanmalarına izin verecektir.

Yeni Otoritenin Yapısı Ve alışma Düzeni

4- GÜÇLENEN AVRUPALI TÜKETİCİLER

Telekomünikasyon sektörünün özelleştirilmesi ve rekabete açılması Avrupalı tüketicilerin menfaatine olmuştur. Daha düşük ücretlerle daha fazla seçeneklere sahip olmuşlardır. Ancak, tüketiciler özellikle genişbant söz konusu olduğunda hala kısmen de olsa yerleşik işletmecilerin etkisi altında kalmaktadır. Fakat birçok Avrupalı hala işletmecisini değiştirememekte ve yaklaşık %10'u hala genişbant erişime sahip değildir. AB Telekom reformu, Avrupa'nın gelişen telekom piyasasına kullanıcı odaklı aşamayı yerleştirmek istemektedir. Tüketicilerin daha iyi bilgilendirilmesi, onlara daha iyi hizmetlerin verilmesi ve kanuna aykırı hareketleri izleyen bağımsız Telekom makamları tarafından samimiyetle kendi haklarının daha iyi korunduğunu görmeleri gerekmektedir. Etkin rekabetin, telekom düzenlemesinin en önemli hedefi olan tüketiciler için seçim serbestliğini sağlaması gerekmektedir.

Bugünkü Haklar

Tüketiciler, halihazırda AB'nin 2002 Telekom düzenlemeleri altında bir çok önemli haklara sahiptir. Bunlar, tarifelerdeki şeffaflık, bütün Avrupa çapında ücretsiz 112 acil telefon hattı, kötü niyetli yazılım ve istenmeyen iletilere karşı korunma, gizliliğin korunması ve uyumsuzluk çözüm mekanizmalarıdır.

Bunlara ilave olarak, AB Telekom Kuralları, tüm Avrupalılar tarafından, tüketicilerin özel ihtiyaçlarının veya maluliyetlerinin de dahil olduğu, karşılanabilir ve bulunabilir temel iletişim hizmetlerinin sağlanmasını garanti etmektedir.

Yarın Daha Fazlası

Şu ana kadar başarılanlara rağmen, gittikçe artan telekom piyasasının sağlamayı taahhüt ettiği daha fazla seçenek ve daha düşük ücretlere, farklı ürün çeşitliliği ile böyle bir dinamiğin tüm faydalarının karşılığının Avrupalılar tarafından alınmasının sağlanması gerekmektedir.

2007 AB Telekom Reformu ile Komisyon, telekom sektöründeki kullanıcı haklarını kuvvetlendirmektedir. Komisyon için kuvvetlendirilmiş bir tüketici yani tüketicinin seçim serbestliği, etkin rekabet için önemli bir garanti anlamına gelmektedir.

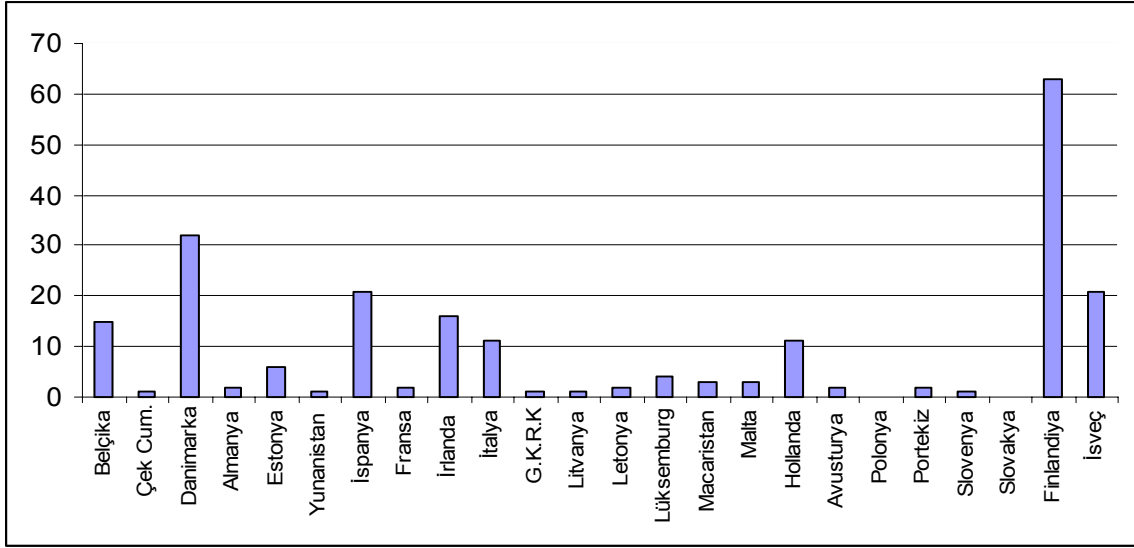
Ücretlendirmede Daha İyi Bilgi

Gittikçe artarak çoğalan iletişim ürünleri ve hizmetleri tüketicileri şaşırtmaktadır. Tüketicilerin %34'ü, farklı hizmet sağlayıcılarının sunduğu teklifleri kıyaslarken zorlandıklarını ifade etmektedir ve yararlı tekliflerin avantajlarının kullanılmadığı ortaya çıkmaktadır. Örneğin Portekiz'de, tüketiciler kendilerine en uygun tarife paketini tercih etmediklerinden dolayı yılda 700 milyon avro'dan daha fazla ödeme yapmaktadır. Yeni kurallar artık hizmet sağlayıcılarına, ücretlerle ve diğer şartlarla ilgili bilgilerin basılı hale getirilerek yayımlanması yükümlülüğünü getirmektedir. Böylece tüketicilerin işleri, ürünler satın alınmadan önce bilgilendirildikleri için daha da kolaylaştırılmış olacaktır.

Bir gün içerisinde aynı numara, farklı işletmeci

İşletmeci değişikliği daha kolay olacaktır. İşletmeci değişikliği yapılırken sabit veya mobil telefon numarasının muhafaza edilmesi hala problem olmakta mıdır? Yeni kurallara göre, aktivasyon ve değişiklik ile ilgili tüm süreç bir çalışma gününden fazla olamayacaktır ve tüketiciler için işletmeci değişikliği daha hızlı ve daha kolay olabilecektir. 2006 yılı içerisinde sadece 31.4 milyon mobil abone bu avantajdan faydalanmıştır.

2006 yılı içerisinde kendi numarasını muhafaza ederek işletmecideğişikliği yapan mobil kullanıcı yüzdelerine (%) aşağıdaki şekilde yer verilmektedir.

Bugün, sabit telefon numaraları için yaklaşık 8 gün, mobil telefon işletmecileri için ise yaklaşık 5 gün civarında bir ortalama ile numara değişikliği sağlanmaktadır. En etkin ülkeler olarak, Malta'da 1 günde, Almanya, Avusturya, ve Finlandiya'da 3 günde numara değişikliği gerçekleştirilirken, Estonya'da sabit telefon numarasında işletmeci değişikliği hala 30 güne kadar, Slovakya'da ise mobil telefon numaraları için işletmeci değişikliği 20 güne kadar uzayabilmektedir.

Garanti Edilmiş Hizmetler İle

AB Telekom Reformu, tüketicilerin istediklerinde ve gelecekteki teknolojik gelişmelere hızlı bir şekilde intibak ederken hizmet sağlayıcısını değiştirmek istediklerinde bunun kolaylıkla yapılmasını garanti edecektir.

112 Geliştirilmiş Acil Erişim

Acil bir durumdasınız ve acele yardıma ihtiyaç duyuyorsunuz. Nerede olduğunuzu bilmiyorsunuz. Acil hizmetlere erişiminiz çok büyük oranda geliştirilecektir. 112 numarasını çevirdiğinizde acil hizmetler, nerede olduğunuz bilgisini almak durumundadır. Böylece daha hızlı bir şekilde yardım ulaşması sağlanabilecektir. İlave olarak yeni kurallar, bu telefon numarasına Avrupa'nın neresinde olursanız ve hangi telefondan ararsanız arayın ulaşılmasını sağlama yükümlülüğü getirmektedir.

Yeni Avrupa Telekom Pazarı Otoritesi, çağrı lokasyon bilgilerinin ve halkın 112 acil telefon konusunda bilgilendirilmesine yönelik aktivitelerin tüm AB üyesi ülkelerdeki ilerlemelerini izleyecektir.

Yurtdışından Ücretsiz Telefon Numaralarına Erişim

Günümüzde, AB üyesi bir ülkeden diğer bir ülkeye çağrı yapıldığında birçok ücretsiz numaralara veya iş hizmet numaralarına erişim mümkün değildir. İş için veya tatil amacı ile yurt dışında bulunan tüketiciler sağlık hizmetleri veya kamu hizmetleri gibi erişim ihtiyacı duydukları yerlere erişim sağlarken problem yaşayabilmektedirler. AB Telekom Reformu, AB içerisindeki herhangi bir yerden bu telefon numaralarına ulaşılmasını garanti edecektir. Eğer bu erişim için bir ücret ödeyecekseniz bu size önceden açık bir şekilde söylenmek durumundadır.

Özürü Kullanıcılar İçin Geliştirilmiş Erişilebilirlik

Yeni AB Telekom Reformu özürü vatandaşların, telekom hizmetlerine erişim sağlamaları konusunda bir takım kolaylıklar ve avantajlar sağlamaktadır. Reform buna ilave olarak 112 vasıtası ile acil hizmetlere erişimi de kolaylaştıracaktır.

Gizlilik ve Güvenlik Daha İyi

Kişisel bilgilerinizin çalınmasından endişe mi duyuyorsunuz? Elektronik posta kutunuz, istenmeyen e-mail ile gereğinden fazla mı doluyor? Mevcut gizlilik ve güvenlik şartları yeni kurallar ile daha da kuvvetlendirilmiştir. Güvenlik problemi ile karşılaşan telekom işletmecileri, abonelerinin kişisel bilgilerinin tehlike içerisinde olduğunda tüketicilere bu durumu, gerekli tedbirleri alabilmeleri için bildirmek zorundadır. Yeni Avrupa Telekom Piyasa Otoritesi, daha iyi cevap verilmesini sağlamak için ve virüs gibi diğer internet ortamından gelen saldırılara karşı gerekli teçhizata sahip olacaktır.

İstenmeyen elektronik postaların oranının tüm e-mailler içerisinde %40 ile %90 arasında olduğu tahmin edilmektedir. Yeni kurallar istenmeyen elektronik postalar ile

ve diğer güvenlik tehdidi unsurlarla mücadele etmek için daha iyi teçhizatın kullanılmasını sağlamaktadır. İstenmeyen elektronik postaları gönderenlere karşı yasal önlemler daha da kuvvetlendirilecektir.

Daha Büyük Erişim ve Garanti Edilmiş Şebeke zgrlğ

Reform, tketickiye kendi internet sağlayıcısı tarafından herhangi bir sınırlamaya maruz kalmaksızın zamanında ve açık bilgiyi elde etmesini sağlama yükümlülüğü ve tüketicilerin bir diğer işletmeciye geçebilmesine imkan vermektedir. Orada uygun bir alternatif yoksa sizin hizmet sağlayıcınız erişiminize sınırlama veya engellemede bulunamamaktadır.

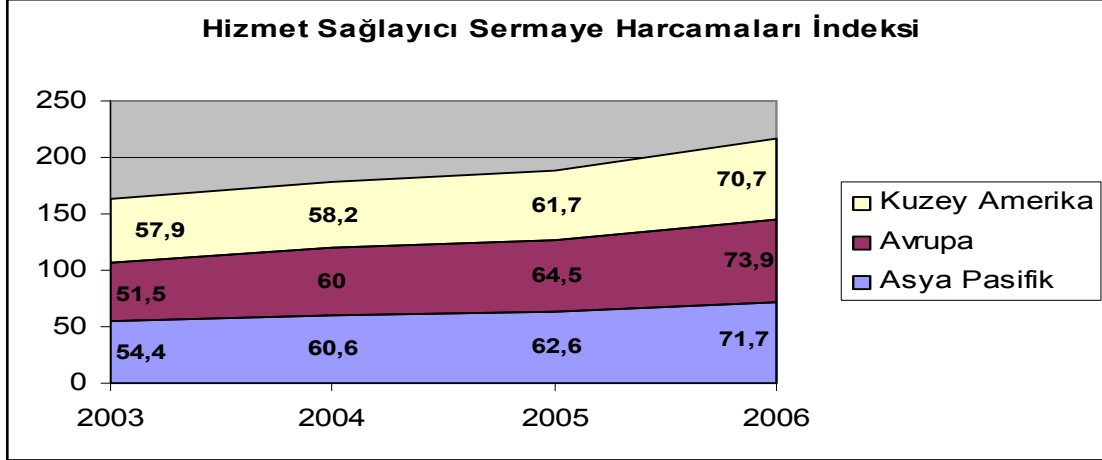
Kararlara Tüketicilerin Katılımı

Yeni kurallar, düzenleyici kurumların telekom piyasasını değerlendirirken, tespit edici bir danışma mekanizması vasıtası ile tketicii menfaatlerinin göz önüne alınmasını sağlayacaktır.

5 - YATIRIM: AVRUPA TELEKOM PAZARLARINA YENİ BİR SOLUK GELİYOR

Bilgi ve iletişim teknolojileri alanında yapılan yatırım Avrupa ekonomisi için hayati önem taşımaktadır. Yatırım bir yandan verimliliği artırırken diğer yandan yeni hizmetlerin ve istihdam alanlarının ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Geçtiğimiz yıllarda Avrupa'da telekomünikasyon alanında yapılan yatırım Amerika ve Asya'da yapılan yatırım seviyesine yaklaşmıştır. Bu olumlu gelişmeler telekomünikasyon alanında yapılan düzenlemeler sayesinde gerçekleşmiştir. Ancak, halen genişbant gibi bazı pazarlarda rekabet problemleri devam etmektedir. Rekabet konusu üzerine odaklanan ve radyo spektrumu yönetimi alanında iyileştirmeler yapan yeni AB telekom reformunun küresel ekonomi içerisinde yatırımı artıracığı düşünülmektedir.

2006 yılında telekomünikasyon alanında yapılan yatırımın, 2005 yılına göre %5 artış kaydederek 47 milyar € seviyelerine yükseldiği tahmin edilmektedir. Bu artma eğilimi 2003 yılından beri devam etmektedir.

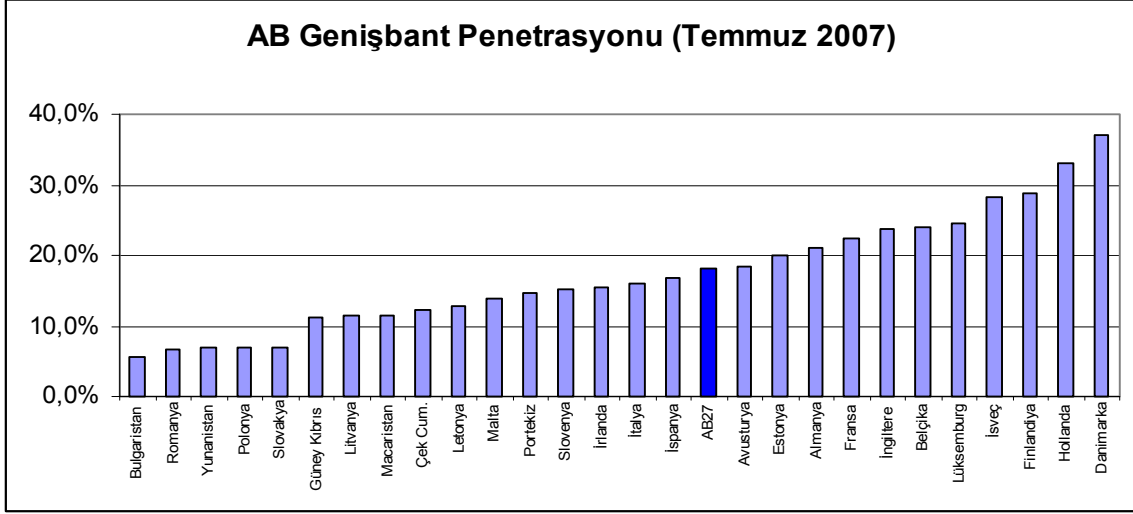

Rekabet Yatırımı Artırmaktadır

Telekomünikasyon alanında yapılan yatırım AB-27 ülkeleri arasında farklılıklar göstermektedir. Altyapılar arasında etkin rekabetin sağlandığı durumlarda yatırım ve yenilikçilik artmaktadır. Etkin rekabetin sağlanmış olduğu ülkelerde yatırım miktarı giderek artmaktadır. Örneğin İngiltere'de 2005 yılında telekomünikasyon alanında

elde edilen gelirin %27,3'ü oranında yatırım yapılmış olup AB ortalamasında 108€ olan kişi başı yatırım İngiltere'de 185€ olarak gerçekleşmiştir.

Diğer taraftan AB telekom düzenlemelerini sıkı bir şekilde uygulayarak rekabetin gelişimini teşvik eden ülkelerde genişbant penetrasyon oranları da yüksek bir seyir izlemektedir.

Belirli pazarlarda bir ya da bir kaç işletmecinin devam eden hakim konumu yatırımın sadece şebeke ve hizmetlere kanalize edildiğinin ve yeni pazar oyuncularının yatırımlarının engellendiğinin göstergesidir. Diğer taraftan artan rekabet ise pazara yeni giren oyuncuların ve yerleşik işletmecinin yatırımlarını genişletmesine ve şebeke altyapısını yenilemesine yol açmakta ve işletimsel maliyetleri düşürürken yenilikçi hizmetlerin sunumunu teşvik etmektedir. 2006 yılında yerleşik işletmeciler ile mobil operatörler yaklaşık olarak gelirlerinin %13'ü oranında yatırım gerçekleştirmişlerdir. Şirket büyüklükleri göz önünde bulundurulduğunda yerleşik işletmeciler miktar olarak daha fazla yatırım yapıyor gibi görünmelerine rağmen yatırım miktarının gelir içerisindeki payına bakıldığında pazara yeni giren işletmecilerin daha fazla yatırım yaptığı ortaya çıkmaktadır. Pazara yeni giren işletmeciler abone sayıları ve sermayeleri arttıkça yerleşik işletmecinin altyapısına olan bağımlılıktan kurtulup "yatırım merdiveninde" üst basamaklara tırmanarak kendi altyapılarına yaptıkları yatırımı arttırmaktadır.

Yeni Nesil Şebekelere Yatırım Artıyor

Artan rekabet ile birlikte gerek yerleşik işletmeciler gerekse pazara yeni giren alternatif işletmeciler gelirlerini artırmak ve karlılıklarını korumak adına Yeni Nesil Şebekelere giderek artan miktarda yatırım yapmaya başlamıştır. Bu yeni yatırımlar işletmecilere daha ucuz fiyatlara medya ve telekom yakınsaması neticesinde ortaya çıkan yüksek çözünürlüklü televizyon gibi alternatif ve yenilikçi ürünler sunma imkanı sağlamaktadır.

Örneğin İngiliz telekom devi British Telecom 2006 yılında mevcut telefon şebekesini internet temelli teknoloji ile yenilemek için 15 milyar € tutarında yatırım yapmıştır. Tahminlere göre 2008/2009 yıllarında yaptıkları yatırım neticesinde 1,4 milyar € kazanç sağlayacakları düşünülmektedir. Diğer taraftan yeni nesil fiber optik konusunda sadece yerleşik işletmeciler yatırım yapmamaktadır. Almanya ve Fransa gibi ülkelerde pazara yeni giren işletmeciler de yüksek hızlı şebekeler için büyük miktarda yatırım yapmaktadır.

Rekabetçi Çerçeve Genişliyor

Yatırımın artması için rekabetin artması en önemli ön koşullar arasında yer almaktadır. Bunu yerine getirebilmek için kısa dönem kazancı ile sürdürülebilir yatırım ile uzun dönemde gelir ve tüketici yararı arasındaki dengenin iyi bir şekilde ayarlanması gerekmektedir. Yeni nesil yüksek hızlı şebekelere yeterli yatırım yapılmadığı takdirde Avrupa diğer belli başlı ekonomilerin (Japonya, Kore ve Amerika gibi) gerisinde kalma riski taşımaktadır.

Ancak mevcut durum gözden geçirildiğinde Avrupa'da halen yerleşik işletmecilerin telekom pazarının %56'sını elinde bulundurduğu, yani altyapı rekabetinde eksiklikler olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu durum ilgili pazarlarda rekabetin sürdürülmesi tüketici haklarının garanti altına alınması için yerleşik işletmecinin altyapısına erişimde düzenlemenin halen hayati önem taşıdığı sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Yeni AB reform paketi düzenleyicilere sıklıkları karşılaştıkları bu problemin üstesinden gelmede kullanabilecekleri yeni bir düzenleme aracı sunmaktadır. Yeni bir

özüm olarak sunulan “fonksiyonel ayırım” düzenleyicilere ayırım gözetmeme ilkesinin uygulanamadığı durumlarda pazara müdahale etme imkanı tanımaktadır. İsveç, İtalya ve Polonya’da hakim konumdaki işletmeciler üzerinde uygulanmaya başlayan fonksiyonel ayırım, İngiltere’de uygulamaya geçmiştir. İngiltere’de 2005 yılı Eylül ayında fonksiyonel ayırım başladığında sadece 105.000 ayrıştırılmış hat bulunmakta iken günümüzde bu rakam 3 milyon seviyesine ulaşmıştır. Avrupa Düzenleyiciler Birliği üye ülkelerin telekom düzenleyicilerini biraraya getirerek fonksiyonel ayırımı desteklediğini bildirmiştir.

6-AVRUPA’NIN BİLGİ ALTYAPISININ KORUNMASI

Bugünün iş çevresi, hükümetleri ve müşterileri artan oranda telekomünikasyon imkânlarına ve internet dâhil onu destekleyen şebekelere güvenmektedir. Şebekeler asri toplumun kumaşını dokuyan ekonomilerimizin hayat damarı olmuştur. Ancak rahat olmamızı engelleyen sair sebepler mevcut. İnternet, sanal suçlular ve izinsiz ileti yayıcılarının sürekli saldırısı altında bulunuyor. Şimdi sormamız gereken soru şu: Başarısız olursak ne olur? Mobil ve sabit telefon hizmeti güvenilir bir altyapının mevcudiyetine ihtiyaç duymaktadır. Peki, bu altyapılar saldırılara ne kadar açık? Avrupa istikrarlı ve güvenilir şebekelere, bugünün ve yarının tehditlerine cevap verebilecek yeknesak düzenlemelere ihtiyaç duymaktadır.

İletişim şebekeleri ekonomimiz ve toplumumuz için önem taşıyan kritik altyapıların en önemli parçasını oluşturmaktadır. Şebekeler artık iş çevresine, hükümete ve vatandaşlara önemli hizmetlerin sunulmasında en önemli vasıtalar olmaya başlamaktadır. Bu yüzden artık güvenli şebekeler sayısal ekonomi ve toplumun işlevlerini sürdürmesinde elektrik kadar önemli hale gelmiştir.

Artan Tehditler

Bilgi ve iletişim teknolojileri her nevi sınırlar ötesi iş etkinliklerinin gerçekleştirilmesini, kamu ve özel hayatın düzenlenmesini daha kolay hale getirmektedir. Ancak her çeşit yasadışı ve terörist etkinliklerde bu teknolojilerin imkânlarından faydalanabilmektedir. Bu tür tehditler günümüz toplumu için önemli bir sorun teşkil etmektedir. Son yıllarda yüzleştiğimiz tehditlerde temel bir değişiklik meydana gelmiştir. Günümüz saldırganları geçmişe nazaran gittikçe daha örgütlü ve gelişmiş bir yapıya bürünmektedir. Geçmişte teknik yeteneklerini gösterme ya da merak güdüsüyle ortaya çıkan tehditler şimdi maddi kazanç saikiyle yapılmaktadır. Ayrıca “zararlı kod” artan oranda özellikle kredi kartları bilgileri ya da bankacılık işlemleri detaylarına ulaşırsa çok önemli mali kayıplara ve kimlik bilgileri hırsızlığına neden olan gizli bilgileri temin etmek için kullanılmaya başlanmıştır.

Son zamanlarda Estonya, Fransa, Almanya ve İngiltere geniş kapsamlı sanal saldırılara maruz kaldıklarını açıklamışlardır. Vatandaşlar, iş çevresi ve hükümetler bu saldırılardan bir şekilde etkilenmişlerdir. Bu gelişmeler müşteri güvenini azaltmakta ve gün geçtikçe daha fazla yer işgali ve silme zahmetinden dolayı can sıkıcı olma özelliklerini kaybederken artan oranda virüslerin ve zararlı kodların yayılımı alanında kullanılmaktadır. Zararlı kodların dünya genelinde neden olduğu zarar yaklaşık 9,2 milyar Avro seviyesindedir. Sistemler ve şebekeler büyüdükçe ve karmaşıktıkça daha fazla güvenlik sorunlarının ortaya çıkması kaçınılmazdır. RFID ve yaygın bilişim internet temelli olan ekonomimize ve sayısal devrimin getirilerine ciddi zararlar vermektedir. Daha dikkatli ve bilinen şirketler dahi müşterilerinin gizli bilgilerini bilinmeyen tehlikelere maruz kıldırarak güvenlik açıklarını rapor etmektedir.

Bütün elektronik iletilerin % 40-% 90'ının izinsiz elektronik ileti olduğu düşünülürse bu konu önemini sürdürmektedir. Bağlantılı bilgisayarların büyük şebekeleri ile yayılan bu tür izinsiz iletiler artık kişilerin özel hayatlarına izinsiz giriş ya da “ubiquitous computing” gibi yeni teknolojiler ve uygulamalar sadece yeni fırsatlar ortaya koymakla kalmamakta aynı zamanda güvenlik ve veri gizliliği açısından yeni tehditleri de beraberinde getirmektedir.

Herkes sorumlu!

Güvenliği zincir kuramını dikkate alarak tanımlarsak güvenlik, sadece en zayıf halkanın gücü kadardır. Bu yüzden tüm tarafların kendi sorumluluklarını yerine getirmesi gerekmektedir. Aksi takdirde herhangi bir zayıf nokta kırıcılar ya da kötü niyetli kişiler tarafından tahrip edilerek sisteme giriş amacıyla kullanılabilir. Hükümet, iş çevresi ve bireyler dâhil herkesin oynadığı bir rol ve yerine getirmek zorunda olduğu bir sorumluluğu vardır. Bu yüzden şebeke ve bilgi güvenliği 2007 AB Telekom Reformunun önceliklerinden biridir.

Avrupa İçin Şebeke Güvenliğinden Sorumlu Bir Yönetici

Böyle bir uygulama ile güvenlik ihlallerine karşı mücadele edilebilecek aynı zamanda şebekelerin ve işlemlerin etkinliği önemli oranda arttırılabilecektir. Gelecekte

kurulacak olan Avrupa Telekom Pazarı Otoritesi'nin temel görevlerinden biri; şebeke ve bilgi güvenliğini sağlamak, yeni önlemlerin hayata geçirilmesi ve güvenlik tehditlerine karşı tüm AB'nin eşgüdümlü bir şekilde önlemler almasında Komisyon'a yardım etmek şeklinde özetlenebilir. Bu yeni otoritenin kurulmasıyla üye ülkeler ve AB Kurumları ile kamu ve özel sektör arasındaki arzu edilen eşgüdüm ve işbirliğinin artması planlanmaktadır. Böyle bir eşgüdüm ve işbirliğinin AB ülkelerinde katma değer ortaya koyacağı muhakkaktır. Şu anda Avrupa Şebeke ve Bilgi Güvenliği Kurumu (ENISA) tarafından yürütülen bu işlevlerin Şebeke Güvenliğinden Sorumlu Yöneticinin uhdesine geçeceği varsayılmaktadır. Gerekli çalışan ve imkânlarla sahip tek ve birleşik bir kurum Avrupa için en iyi uzmanlığı ortaya koyacak ve kıtanın her tarafında bir güvenlik kültürü inşa edilmesinde önemli bir rol oynayacaktır. Genel yaklaşımların geliştirilmesi ve en iyi uygulamaların değişimi tüm Avrupa'yı kapsayan hizmetlerin korunması ve iş çevresinin güvenli bir şekilde gelişmesini sağlayacak yüksek seviyeli bir güvenliğin gerçekleştirilmesine yardımcı olacaktır. İlgili üçüncü taraflardan oluşacak bir grup sürekli olarak Kurumun özel sektör ile yakın ilişki içinde olmasına ve şebeke güvenliğini geliştirmesini sağlayacak çabalarına katkı verecektir.

Korumanın Arttırılması

Telekom iyileştirmesi, telekomünikasyon ve bilgi hizmetlerinde yüksek kalite ve güvenliğin sağlanması için mevcut gizlilik ve şebeke güvenliği şartlarını geliştirecektir. Mesela karar alıcı merciler şebeke güvenliğinin mevcut seviyesi hakkında daha iyi bilgilendirilecek böylelikle daha iyi politika seçeneklerini hayata geçirebileceklerdir. Ayrıca Telekom işletmecilerinin şebekelerinin ve sundukları hizmetlerin istikrarlı, güvenli ve ihlallere karşı korunaklı olmasını sağlayan güvenlik önlemlerini almaları bağlamında daha açık bir ortam meydana çıkacaktır. İlaveten güvenlik ihlallerine maruz kalan hizmet sağlayıcılar müşterilerine kişisel verilerinin tehlikede olduğunu söylemek ve bu ihlalleri bertaraf etmek için gerekli önlemleri almak zorunda kalacaktır. Bunlara ek olarak yeni kurallar yetkili kurumlara ve işletmecilere izinsiz iletilerle, zararlı kodlarla ve diğer güvenlik tehditleriyle savaşmak için daha iyi gereçler sağlayacak ve böylece bu merciler müşterilerinin menfaatlerini koruyabilecek ve düzenleyiciler uygulama kuvvetlerini geliştirebileceklerdir. Son olarak RFID ve benzer cihazları kullanan elektronik iletişimde uygulanan hali hazırdaki gizlilik kuralları daha açık hale gelecektir.

7- YENİ TELSİZ HİZMETLER İÇİN YENİ FREKANSLAR (THE DIGITAL DIVIDEND¹)

Herkes için hızlı internet erişim, yeni mobil multimedya hizmetler ve yüksek çözünürlüklü TV, tüm AB'de tükenme noktasına gelen geleneksel ve analog yayıncılığın yerini sayısal yayıncılık alacağı için yakın bir zamanda hayata girecektir. 2012'ye kadar gerçekleşecek olan bu değişim ile, önceden geleneksel TV için rezerve edilmiş çok kıymetli bazı bant genişliklerinin diğer hizmetler için daha etkin ve yeniliğe açık bir şekilde kullanılması mümkün olacaktır. Ancak bu boşa çıkan frekansların yeniden tahsisi, Avrupa bu noktada bir araya geldiği takdirde, başarılı olacaktır.

Analogtan sayısal TV'ye geçiş, Avrupa'nın kaçırmaması gereken sosyal ve ekonomik fırsatları sunacak spektrumu serbest bırakacaktır. Sadece İngiltere'de boşa çıkan frekansların yeniden tahsisinden gelecek 20 yılda 7,5 ila 15 Milyar € arasında bir kazanç sağlanacağı tahmin edilmektedir. Buna 27 üye ülke de dahil edildiğinde bunun anlamı, daha fazla gelişmişlik, daha fazla yenilik ve daha fazla müşteri hizmetleri seçimi şeklinde olacaktır. Örneğin, AB'de radyo spektruma bağımlı toplam değerler GDP'nin % 2,2'si ya da 250 Milyar € olarak tahmin edilmektedir. Söz konusu değişim, yıllar önce tahsis edilmiş en iyi radyo spektrumlarını kullanmada ön plana çıkacaktır.

Mevcut sistemde, etkin olmayan spektrum dağılımı söz konusudur ve spektrumun yalnızca yaklaşık %50'si etkin bir şekilde kullanabilmektedir. Bu da oldukça verimsizdir. Bugün bant genişliği için talep, telsiz teknolojilerinin ilerlemesinden dolayı giderek artmaktadır.

Sayısal TV radyo spektrum kullanımını açısından geleneksel analog yayıncılıktan çok daha etkindir. Bir sayısal TV kanalı analogtan 6-15 kez daha az spektrum kullanmaktadır. Diğer bir deyişle, daha az sayıda spektrum üzerinden daha fazla kanal kullanma imkanı ortaya çıkmaktadır. Bu da yüksek kalitede TV ve yeni

---

¹**Digital dividend:** Sayısal Yayıncılığa geçiş sonrası boşalması muhtemel frekans bandlarının yayıncılık dışı hizmetler için tahsis bazında yeniden planlanması.

hizmetler için boş alan yaratmaktadır. Kısacası, Avrupa'da sayısala geçmenin tam sırasındır.

Yayıncılar Ve Boşalan Frekansların Tahsisi : Bir Denge Bulma

Boşalan frekanslardan kasıt; sayısal olarak, mevcut hizmetleri sunmak için yayıncının ihtiyacı olan frekansların üzerindeki ve yukarısındaki spektrumdur. 6-8 adet sayısal TV programı tek bir analog kanalla sunulabildiği için Avrupa, spektrumun daha etkin kullanılmasından kâra geçmek için gerçek bir fırsata sahiptir.

Geleneksel yayıncılar, dönüşüm maliyetlerini telafi etmek ve yeni yüksek kaliteli hizmetler sunmak için halen işgal ettikleri spektrumu kullanmayı isteyebilirler. Ancak bugün seyirciler, bölgesel yayıncılara artık bağımlı değillerdir. Kablo, uydu, internet gibi uygun alternatif erişim teknolojileri bulunmaktadır.

Eğer Avrupa birlikte hareket ederse, yeni açığa çıkmış spektrum diğer birçok amaç için de kullanılabilir. Komisyonun kazan kazan yaklaşımı daha fazla etkin ve hizmetlerin doğru dengelenmesi imkanını sunar. Böylece, Boşalan Frekansların Tahsisi'nin yararlarından tam olarak istifade edilebilir ve yayıncıların seyircilere yeni hizmetler sunarlarken sayısal uçuruma köprü olması sağlanır.

Avrupa İçin Yegane Fırsat

Daha iyi kalite ve daha fazla seçenek gibi sayısal TV'nin yararlarına ek olarak sayısal TV daha birçok fırsat sunmaktadır. İzleyiciler artık pasif olmayacaktır, sayısal TV'nin interaktif özelliği sayesinde izleyiciler programlara katılım sağlayabilmektedir. Örneğin; farklı açılardan görüntü seyretme, verilen bir konu hakkında araştırma yapma, anket ve chat programlarına direkt katılabilme, TV setinden direkt ve kolayca alışveriş yapabilme. Bunun dışında, daha birçok yardımcı hizmetlere de erişebilme imkanı sunulmaktadır, sesli yorum, şarkı söyleme, başlık oluşturma vb.

Yeni bir alan : Genişbant haberleşme için telsiz erişim.

Telsiz ozmler, genellikle genişbanta imkan veren en iyi yollardır. Sunduğu yenilikçi hizmetler, uzak ve kırsal alanlara ki bu alanlarda bugün genişbanta erişim nüfusun %72'sini oluşturmaktadır. Bazı ülkelerde hala büyük sayısal bölünme vardır. Örneğin İtalya (şehirlerde %100, kırsal alanlarda %50), Almanya (%99, %59), Slovakya (%91, %30), Yunanistan (%27, %10), Polonya (%74, %55) Litvanya (%90, %37).

Yeni telsiz uygulamaların potansiyel sosyal ve ekonomik yararları hemem hemen sınırsızdır. Bu yararlar, on-line eğitim, İnternet TV, Kamu güvenlik hizmetleri için geliştirilen haberleşmeleri de (felaketten kurtarma ve mobil haberleşme için daha iyi kapsama veya yüksek hızlı mobil servisleri için artan talep) kapsar. Bu hizmetlerin ekonomik önemi şudur; son OECD verilere göre, genişbant e-ticareti benimsemiş firmaların verimliliği %31'e kadar yükselme şansına sahiptir. Ayrıca, Avrupa çapında kırsal alanlarda rekabet edebilirliğini de gözden çıkaramayız.

Bir diğer cazibeli opsiyon da, mobil çoklu ortam hizmetlerinin yararlarıdır. Bu hizmetler, mobil telefon ile uzaktan tıbbi yardım, uydudan yayın ve mobil TV'yi de içine alan bölgesel yayıncılık arasındaki yakınsamanın odağını oluşturur. Bu hizmetleri sunmak için çok fazla potansiyel vardır. Sadece mobil TV için 2011'e kadar Pazar değeri 7'ile 20 Milyar € arasında, dünya çapında 200 ila 500 milyon arasında seyirci tahmin edilmektedir.

Avrupa Ortak Hareket Etmeli

Spektrum ulusal sınırlar içinde durmamaktadır. 27 ulusal sistem tek bir kaynak için çalışamaz. Yeni telsiz teknolojilerine yatırımlar, genellikle ya Avrupa çapında ya da küresel çapta yapılmaktadır.

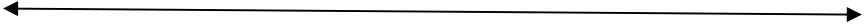
Eğer Avrupa bu önemli fırsatı değerlendirir ve açığa çıkan sayısal boşuğu en iyi şekilde kullanırsa, bu bir ilk olabilir. Böylece, AB ortak koordine edilmiş bir yaklaşımı geliştirebilir. Her ne kadar ye lkeler (ABD ve Japonya'ya ek olarak) sayısal boşluğun kullanılmasıyla ilgili planlara sahip olsalar bile.

Bunun anlamı üye ülkeler ortak spektrum bölgesinde hizmetlerin benzer tiplerini sınıflandırarak AB çapında spektrum paylaşımı ve AB hizmetleri için frekanslarını ayırmalıdır. Sınıflandırma, hizmetleri destekleyen ana şebekeler arasındaki enterferensleri daha iyi yönetmeye yardımcı olabilecektir.

Bir AB yaklaşımı, güven tazeleyen yatırımcıları ve yatırımları da destekleyecek ve yeni hizmetleri teşvik edecektir.

Daha Fazla Spektrum Etkinliği Eski Ve Yeni Hizmetlere İzin Verecektir

Mevcut TV	Ek standart TV programları, yeni yayın	Çoklu ortam hizmetleri	Yeni mobil ve sabit telsiz genişbant
BOŞALAN FREKANSLARIN YENİDEN TAHSİSİ			

8- AZ AMA DAHA İYİ DÜZENLEME

Telekom yasaları rekabeti arttırmalı, yatırımı teşvik etmeli, gereksiz maliyetleri azaltmalı ve iş yapmanın önündeki engelleri kaldırmalıdır. Mevcut telekom yasaları bu koşulları sağlamıştır. Ancak telekom piyasaları sürekli olarak gelişmekte olduğundan yasaların güncellenmesi gerekmektedir. Piyasalar, sadeleştirilmiş ve öz düzenlemelere ihtiyaç duymaktadır. Bundan dolayı Komisyon gerekli olan yerlerde düzenlemelerin azaltılmasını, darboğazlara odaklanılmasını, düzenleyicilerin bağımsızlığının artırılmasını hedeflerken ayrıca prosedürleri sadeleştirmekte ve hızlandırmaktadır. Buna ek olarak, daha esnek radyo spektrum düzenlemesi, kıt kaynağa olan erişimi ve kıt kaynağın kullanımını kolaylaştıracaktır. Bu da kablosuz hizmetlerde rekabetin artmasını sağlayacaktır.

Daha Az Düzenlemeyle Bile...

Etkin düzenleme telekom piyasalarına rekabeti getirmekte, yatırımın ve yenilikçiliğin gerçekleşmesini sağlamaktadır. Tüketiciler daha düşük fiyatlarla daha fazla seçenekten yararlanmaktadır. Rekabetin gerçekleştiği yerlerde ise Komisyon çoğunlukla düzenlemelerin ortadan kaldırılmasını amaçlamaktadır. Düzenlemeler, ihtiyaç duyulan ve düzenleme olmadan rekabet aksaklıklarının ortadan kalkmayacağı alanlarda yeniden gözden geçirilecektir.

Mevcut kanunlar düzenlemeye ihtiyaç duyan 18 pazarı tanımlayan bir listeye dayanmaktadır. Ulusal düzenleyiciler düzenli olarak bu pazarları analiz etmekle ve düzenlemenin gerekli olup olmadığını tespit etmekle yükümlüdür. 2007 reform teklifi **bu 18 pazarı 7'ye düşürecektir.**

Düzenlemelerin ortadan kaldırılması mevcut 7 **perakende pazarın** 5'inde mümkündür. Toptan pazarın etkin olarak düzenlenmesi perakende pazarda da rekabeti sağlayacaktır. Geri kalan iki perakende pazar tek bir pazar olarak birleştirilebilir. Ayrıca, 4 toptan pazarda da rekabet sağlanırsa, bu pazarlar listeden kaldırılabilir.

Daha iyi ve etkin düzenleyici çerçeve yaratma amacına uygun olarak, yeni telekom yasaları eskiyen düzenlemeleri kaldıracaktır. Buna örnek olarak yerel ağa ayrıştırılmış erişim düzenlemelerinin iptal edilmesi verilebilir.

Basit Ve Hızlı İşlemler

Düzenleyici kararlara karşı yapılan temyiz süreci ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. Bazı ülkelerde mahkemede kararların açıklanması dört yılı bulmaktadır. Ulusal düzenleyicilerin kararlarının iptalinde kullanılan geçici önlemlerin standartlarının olmaması bu durumu daha da kötüleştirmektedir. Bu durum telekom pazarlarında iş güvenliği eksikliği yaratmaktadır. Reform teklifleri geçici önlemlerin kabul edilmesi için genel bir standart getirmektedir. Böylece temyiz koşullarının **tutarlılığı** artacaktır. Bu da telekom şirketlerine karar alma sürecinde gerekli güvenliği sağlayacaktır.

Düzenleyiciler İçin Daha Fazla Bağımsızlık

Telekom yasalarının tutarlı bir şekilde uygulanabilmesi için bağımsız ulusal düzenleyici kurumlar tarafından gerçekleştirilmeleri, dışsal politik baskıların ve talimatların etkisi altında kalmamaları gerekmektedir. Bu sayede Avrupalı oyunculara iş yapmak için sınırları geçtiklerinde düzenleyici belirlilik sağlanacaktır.

Yeni yasalar ulusal kurumların bağımsızlığını ve uygulama güçlerini arttıracaktır. Ayrıca diğer kamu kurumlarının günlük yönetim sırasında düzenleyici kurumlara olan olası etkilerini sınırlayacak ve ulusal düzenleyicilerin kendi bağımsız bütçelerinin ve yeterli insan kaynaklarının oluşmasını sağlayacaktır.

Spektrum Kullanıcıları İçin Daha Fazla Esneklik

Radyo spektrumunun kullanımı prensip olarak iki şekilde belirlenir- “**kim kullanabilecek**” ve “**ne için**”. Bu sorular geleneksel olarak üye devletlerin yönetimlerinin kontrolü altındadır ve radyo spektrumunun yönetimi ülkeden ülkeye değişmektedir.

Spektrum yönetiminde esnekliğin artması ulusal düzenleyiciler için yönetsel usülleri kolaylaştıracak, işletmeciler ve tüketiciler için spektruma erişimi arttıracaktır. Teklif edilen yöntemle, düzenleyici sınırlandırmalar (ör. Lisanslama koşulları) minimum seviyede tutulacak sadece güvenlik ve sağlık riskleri ve genel amaçlar söz konusu olduğunda sınırlandırmalar uygulanacaktır.

Spektrum yönetiminde esneklik için teknoloji ve hizmet nötr yetkilendirme birlikte yürütülmelidir. Böylece piyasa mevcut frekansta en iyi teknolojiyi ve hizmeti seçecektir. Yönetimlerin teknoloji ve hizmetleri belirlemesi kuraldan ziyade istisna olmalıdır. Teknolojik ilerlemenin belirli frekans bantlarına olan zararlı müdahale riskini azaltması ve böylece bireysel hakların kullanımına olan ihtiyacın hafiflemesinden dolayı, genel yetkilendirmeler kural halini almalıdır.

Reform, spektrumun kullanılabilmesi için kullanım hakkına ihtiyaç duyan üye devletlerdeki şirketlere erişim kolaylığı getirmektedir. Komisyon firmaların seçimini koordine edecektir. Radyo spektrumunda erişim kolaylığı piyasaya girişteki engellei kaldıracaktır. Bu da özgürlüğü arttıracak ve telekomünikasyon, içerik, görsel-işitsel medya hizmetlerinin tüm Avrupa'da verilmesini sağlayacak ve rekabeti geliştirecektir.

Radyo Spektrumu İçin İnceleme

Spektruma bağlı hizmetlerin değeri 250 milyar Euro veya kabaca GDP'nin %2.2'sine denk gelmektedir. Eğer spektrum daha etkin yönetilseydi büyüme için daha fazla yer olacaktı. Ek olarak tüm Avrupa'da TV sayısal hale geldiğinde büyük miktarda spektrum boşalacaktır. Sayısal bölünme olarak adlandırılan bu boşalma, özellikle kablosuz genişbantta yeni hizmetler için çok sayıda fırsat sunmaktadır. Sadece mobil TV için piyasa değerinin 2011 yılında 7-20 Milyar Euro ve izleyici sayısının 200-500 milyon arasında olması beklenmektedir. Ayrıca OECD'nin en son verilerine göre genişbant e-ticaret uygulayan firmaların üretkenliği %31 artmaktadır. Ayrıca sayısal bölünme kırsal ve uzak bölgelerde kablosuz erişimin sağlanmasıyla genişbant kapsama alanının artırılması için kullanılabilir. Bu sayısal uçurumun da azalmasına yardımcı olacaktır.

9- REGÜLE EDİLMİŞ 18 PAZARDAN 7 PAZARA

AB telekomünikasyon kurallarının pek çok pazar için sonuçları şunlardır: daha iyi seçenekler, daha çok yatırım ve daha açık telekomünikasyon pazarları. Bununla beraber, bu şebeke endüstrisinin, tamamıyla etkin rekabetin bulunduğu bir pazara dönüştürülmesi ise henüz tamamlanmamıştır. AB düzenlemeleri, şimdiye kadar, önceden tanımlanmış 18 pazarın pek çoğunda etkin rekabet için ön ayak olmuşlardır. Gelecekte ise, düzenlemenin daha basit ve daha etkin yapılabilmesi için, bu pazarların bir kısmının inceleme sahasından çıkarılabilmesi mümkündür.

2002 yılında, AB telekom düzenlemeleri revize edilip bugünkü halini aldığıında, Komisyon, ulusal otoritelerden, 18 telekomünikasyon pazarına yakından bakmasını ve bu pazarlardan hangilerinin düzenleneceğinin hangilerinin düzenlenmeyeceğinin ve eğer düzenlenecekse bunun nasıl olacağıın belirlemesini talep etmiştir. Düzenleyici otoritenin, bu pazarlara edilecek olası müdahalelerin ötesinde, rekabetin tahsisini engelleyen ciddi engeller için de çalışma yapması gerekmektedir.

Düzenleyici otoritelerin Komisyona bulgularını bildirmeleri gerekmektedir. Daha sonra Komisyon bunları ya kabul edebilmekte ya da etmemekte ve gerekirse daha ileri analiz yapılmasını ya da önerilen ölçümün kaldırılmasını talep edebilmektedir. Düzenleyicinin tedbiri işe yarayıp güçlü bir rekabet ortamı sağlanırsa daha sonra bu tedbir kaldırılabilmektedir.

Pek Çok Şey Yapıldı: Daha Fazlası Yapılmalı

Bugünün kuralları dikkate değer pek çok başarıya ulaşılmasını sağladı:

- 2000 yılından beri, cep telefonundan arama maliyetleri %74 düştü,
- Etkatif düzenleme sistemlerine sahip Danimarka, Hollanda, Finlandiya, İsveç gibi AB ülkeleri genişbant penetrasyonunda ABD'den çok daha iyi durumda olup dünya liderliğine oynamaktadırlar,
- Yerleşik işletmecilerin ve pazara yeni giren aktörlerin yatırımları, 2006 yılında 47 milyar € 'yu bulmuştur.

Fakat bazı pazarlarda etkin rekabet ortamının tesisi için uzun bir yol bulunmaktadır. Yerleşik işletmeciler halen pek çok pazara hâkimdir. AB ülkelerinde yerleşik

işletmecilerin ortalama pazar payları sabit telefon pazarında %65.8 iken genişbant pazarında %55'in üzerindedir. Bu yüzden gelecekte yapılacak düzenlemelerin bu pazarlara odaklanması gerekmekte, böylece etkin bir rekabet ortamının orada da tesisinden emin olunması gerekmektedir.

Az Sayıda Pazar Üzerine Daha Çok Odaklanma

Reform ile Tavsiye Listesinde bulunan 10 pazarın kaldırılması amaçlanmaktadır. Kalan pazarlardan ikisinin birleşmesi ile de düzenleyici otoritenin analiz etmesi gereken pazar adedi 18'den 7'e düşmektedir. Böylece düzenleme çevresi basitleştirilmekte, endüstri ve düzenleyici otorite üzerindeki ağır yük hafifletilmektedir.

Toptan pazarlarla ilgili düzenlemenin perakende kullanıcıları koruması nedeniyle pek çok perakende pazarı deregüle edilmiştir. Böylece, normal rekabet yasaları bu pazarlara uygulanacaktır.

Bunun neticesinde, Komisyon ve ulusal düzenleyici otoriteler ilgilerini rekabetin etkin olmadığı, AB'nin rekabetçiliği için kritik rol oynayan, genişbant gibi pazarlara aktarabileceklerdir. Etkin rekabetin tesisi ne kadar hızlı ve dayanıklı bir şekilde başarılırsa, rekabet yasalarına geçiş de o denli çabuk olacaktır. Avrupa Telekom Pazar Otoritesi, Komisyona bu hedefine ulaşmasında yardımcı olacaktır.

17 pazardan 7 pazara	Açıklama
Kalan pazarlar	
Sabit telefon şebekesine erişim	Sabit telefon hatları üzerinden telefon araması yapma ve/veya alma ve ilgili hizmetler (faks, dial-up internet). Önceden iki pazardı (İş ve mesken), şimdi tek bir pazara döndü.
Sabit telefon şebekesinden çağrı başlatma	Toptan çağrı başlatma işlemi, alternatif işletmecilerin perakende kullanıcılara dial-up internet bağlantısı dahil sabit telefon hizmeti sunmasını sağlar.
Bireysel sabit telefon şebekelerinde çağrı sonlandırma	Bir işletmecinin diğer bir işletmeciyi aralarında aramalara izin veren toptan hizmet
Ses hizmetleri ve genişbant için yerel ağa toptan erişim	Sabit şebeke üzerinden, aboneye son km'de (yerel santral) toptan erişim. Erişim bir kere sağlandığında, yeni işletmeciler ses ve veri hizmetlerini sunmak için pazara girebilirler. Bu şekilde hizmete, yerleşik işletmeciden yerel ağın kiralanması denir.

Toptan genişbant erişim	Yeni işletmecilerin kendi şebekeleri ya da yerleşik işletmecinin şebekesinin yerel kısımlarını kullanıp genişbant erişim hizmeti sunması. Aynı zamanda veri akış erişimi olarak da bilinir
Bireysel mobil şebekelerde ses çağrısı sonlandırma	Bir işletmecinin diğer bir işletmeciye müşterilerinin çağrılarını değişik şebekeler üzerinde sonlandırmasını önerdiği toptan hizmet
Kiralık hatlarda toptan sonlandırma kısmı	Hizmetlerini sunabilmeleri için işletmecilerin kendine ait tam bir şebeke altyapısı oluşturmak için kullandıkları kiralık hatlardır (Adanmış iletişim bağlantıları). Bu hatlar sonlandırma kısımlarından ve omurga kısmından oluşmaktadır.
Kaldırılan Pazarlar	
Kiralık hatlarda toptan omurga kısımları	
Sabit hatlar üzerinden, ev için ulusal / yerel telefon hizmeti	Ev ve İşyeri kullanıcıları için sunulan telefon hizmetleri halen geleneksel sabit şebekelerle verilmektedir. Bununla beraber, yeni teknolojilerin özellikle de VoIP'in girişi ile birlikte, pazarın çevresi değişmeye başlamıştır.
Sabit hatlar üzerinden, ev için, uluslararası telefon hizmeti	
Sabit hatlar üzerinden, işyeri için ulusal / yerel telefon hizmeti	
Sabit hatlar üzerinden, işyeri için, uluslararası telefon hizmeti	
Asgari seviyede kiralık hat sunumu	
Sabit telefon şebekelerinde transit hizmetler	PSTN üzerinden uzak mesafede çağrı trafiğinin iletimi
Mobil şebekelere erişim ve çağrı başlatma	Müşterilere mobil telefon hizmetlerini, bir mobil işletmecinin şebeke altyapısını kullanarak sunmak isteyen işletmecilere izin verir
Mobil şebekeler üzerinde uluslar arası dolaşım	Müşterilerinin yurt dışından çağrı almasını ya da göndermesini sağlamak için işletmecilerin, o ülkenin mobil şebeke işletmecisi ile şebeke erişim anlaşmasına sahip olması gerekmektedir. Şimdiki AB Roaming Düzenlemesinin tüm pazarı kaplaması kısmen de olsa roaming'in sınırları geçen, ulusal bir mesele olmanın ötesinde görülmesinden kaynaklanmaktadır.
Yayın içeriği	Radyo ve TV sinyallerinin yayımlanması temelde içerik ile ilgilidir. Kamusal dijital kanalların yayımlanmasına yönelik erişim problemleri var ise, diğer yasal prosedürler, örneğin zorunlu taşıma kullanılabilir.

10- DAHA ETKİN BİR DÜZENLEME SİSTEMİ

AB Telekom Reformu'nun temel amacı, tüketiciler için özgürce seçme hakkı sağlamak ile şebeke ve hizmetlerin sağlanmasını yöneterek etkin rekabetle birlikte tüm üye ülkeler boyunca tek bir telekom pazarı kurmaktır. Bugünün AB telekom kuralları, etkin piyasa gücüne sahip işletmecileri sınırlandıran ve pazara yeni girişi teşvik eden ulusal düzenleme otoritelerinin düzenlemelerini nasıl geliştireceği ve güçlendireceğini belirlemektedir. Yeni kurallar bu amacı daha da ileriye götürecektir. Bu kurallar Avrupa çapında daha büyük bir düzenleme tutarlılığını başarmayı, kesin bir yasal çerçevenin geliştirilmesini ve tüm Avrupa'da hizmet sunabilen hizmet sağlayıcılarının ortaya çıkmalarını teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

Sorunların Gerçek Çözümleri

Komisyon, toplam 18 pazardan genişbant erişim gibi etkin rekabet eğilimi göstermeyen 7 pazar üzerine yapılacak düzenlemeye odaklanmayı önermektedir. Birçok ulusal düzenleme otoritesi geçmiş yıllarda kendi ulusal telekomünikasyon pazarını analiz etmiştir ve gerekli yerlerde rekabetin artırılması için çareler (çözümler) getirmiştir. Bu pazarlardan bazıları düzenleyici bir müdahaleye artık ihtiyaç duymamaktadır.

Ancak yedi pazardaki önemli konuların adreslenmesi gerekmektedir:

- Pazar koşulları benzer olmasına karşın, bir ülkede uygulanan çözümler diğerlerinde uygulananlardan oldukça farklı olabilir,
- Gerçekleştirme (yerine getirme) zamanı farklı olabilir,
- Oyuncuların kurallara uymasını temin etmek için bazı düzenleme otoriteleri diğerlerinden daha hızlı harekete geçebilirler.

Yeni **Avrupa Telekomünikasyon Pazarı Otoritesi**, Avrupa düzenleme otoriteleri arasındaki yaklaşımın uygulanan zaman ölçeğinde ve kullanılan çözüm çeşitlerinde daha tutarlı olmasını sağlayacaktır. Buna ek olarak fonksiyonel ayırımı yeni ve istisnai çözümü şirketlerin şebekeleri ile hizmet sağlayanları ayırmak için düzenleme otoritelerinin zorlamalarını olanaklı hale getirecektir.

Pratik Amaçlı Bir AB Prosedürü

- Ulusal düzenlemelerde yapılan geçmiş tutarsızlıkları yok et
- Tek pazarın ortaya çıkmasını hızlandır
- Pazardaki oyuncular için yasal belirlilik sağla
- Endüstri ve tüketicilerin güvenirliliğini artır

Bu prosedür, tarafsız ticari koşullar altında, uluslararası oyuncular dahil, ihtiyaç duyan tüm piyasa oyuncularına temel altyapıya erişim sağlayan düzenleme otoritelerinin çalışmalarını destekleyecektir.

Pazar Bölümlemesini Ortadan Kaldırmak

Avrupa, 27 üye ülke arasındaki ortak AB kurallarının yerine getirilmesinde farklı ülkelerin operatörleri arasındaki rekabetin bozukluğuna neden olan önemli tutarsızlık ve uyuşmazlıklar sürdüğü müddetçe tek bir içsel pazarın tüm yararlarını asla elde edemez. Mevcut AB Telekomünikasyon kurallarının Çerçeve Direktifi'nin yedinci (7.) maddesi uyarınca, Komisyon ulusal bir düzenleyici tarafından bildirilmiş olan "düzenlemenin gerekliliği" üzerine sadece sınırlı bir söze sahiptir. AB 2007 Telekomünikasyon Reformu uyarınca Komisyon, otoritenin sonraki tavsiyesi ile bu düzenlemenin "ne zaman" ve "nasıl" zorunlu olacağını ve bunun etkinliğini artırmak ya da ulusal çözümlerin uygulanmasını hızlandırmak gerektiğini bildirebilecektir.

Bununla birlikte yeni Avrupa Telekomünikasyon Pazarı Otoritesi ulusal düzenleme otoritelerinin uzmanlığıyla birlikte, Avrupa boyunca düzenlemelerin daha tutarlı ve hızlı bir şekilde yerine getirilmesini sağlamak için Komisyon'a yardım edecektir.

Bu amaç farklı üye ülkelerinin pazarlarında bugün hala var olan geçmiş düzenlemelerdeki tutarsızlıkları hızlıca ortadan kaldırmaktır. Tüm Avrupa'da hizmetlerin sağlanmasında teknolojik engeller yoktur. Bu nedenle etkin düzenleme sınır boyunca faaliyetleri artırmak için katkıda bulunacaktır.

Daha İyi Odaklan, Daha İyi Sonuçlar Al

Yeni kurallar ulusal düzenleme otoritelerine, çalışmalarına daha iyi odaklanmak için izin verecektir. Avrupa Telekomünikasyon Pazarı Otoritesi ulusal düzenleme otoritelerinin elini güçlendirecektir ve Avrupa çapında uygulanan tutarlı bir yaklaşım sağlayacaktır. Çözümlerin yerine getirilmesi için ilk pazar analizinden çıkan prosedür basitleştirilmesi ve elverişli hale getirilmesi gerekmektedir. Böylece düzeltici tedbir anahtar sorunlara yoğunlaşabilir.

Pratikte Bu Ne Demektir

Avrupa Telekomünikasyon Pazarı Otoritesi'nin temel rolü, ulusal düzenleme otoriteleri tarafından bildirilen teklifler hakkında Komisyon'a bir bilirkişi raporu (uzman görüşü) sunmaktır ya da kendi teklifini sunmaktır. Bu, Komisyon tarafından ulusal pazar koşullarının düzenleme otoriteleri bilgisine dayanan kararların alınmasını sağlayacaktır. Buna ek olarak Komisyon'un isteği ile Otorite, uluslararası konularda ve şebeke güvenliği konularında araştırma yapacak ve kendi üzümlerini üretecektir. Tüm Avrupa'da spektrum yönetimine yardım edecektir ve tüm telekomünikasyon konularında tüketicilere şeffaflık sağlayacaktır.

Otorite pazar oyuncularından gelen her hangi bir başvuruya nezaret edecek kendi Başvuru Kurulu'na sahiptir. Komisyon Avrupa yasalarını tam anlamıyla yerine getirecek ve güçlendirecek kararları almadan önce Otorite'nin fikirlerini dikkatlice hesaba katmak zorundadır. Bundan dolayı yeni düzenleyici sistem, Komisyon'un tek pazar vasıtasıyla Otorite aracılığıyla ulusal düzenleme otoritelerinin uzmanlığını birleştirecektir. Komisyon, Otorite ile yakın çalışarak ulusal düzenleme otoritelerinin yardımıyla görevlerini yerine getirebilir. Bununla birlikte Komisyon ve Otorite rekabeti artırmak ve pazarı düzenlemek için etkin zmler ortaya koyabilirler.

Sonuç olarak daha az ancak daha etkin ve hızlı düzenlemeler olacaktır.

Düzenleme Yapmak için Daha Etkin Bir alışma Uygulaması

